31992R0443

27.2.1992 URADNI LIST EVROPSKIH SKUPNOSTI L 52/1

# UREDBA SVETA (EGS) št. 443/92
# z dne 25. februarja 1992
# o finančni in tehnični pomoči državam v razvoju v Aziji in Latinski Ameriki ter o sodelovanju z njimi

SVET EVROPSKIH SKUPNOSTI JE

ob upoštevanju pogodbe o ustanovitvi Evropske gospodarske skupnosti in zlasti člena 235 Pogodbe,

ob upoštevanju predlogov Komisije Evropske skupnosti ([1])

ob upoštevanju mnenja Evropskega parlamenta ([2])

ker Skupnost od 1976 vodi politiko finančnega in tehničnega sodelovanja z azijskimi in latinskoameriškimi državami v razvoju in je nedavno začela tudi gospodarsko sodelovati s temi državami; ker so te oblike sodelovanja del celovite politike sodelovanja z vsemi državami v razvoju, ki vključuje širitev njihove trgovine z vključitvijo v sistem večstranske trgovine, s primernimi ukrepi, katere je treba sprejeti v okviru zadevnih mednarodnih organizacij in s posebnimi ukrepi, kot je shema splošnih ugodnosti Skupnosti;

ker potekajoči proces evropske graditve in vedno večji vpliv Skupnosti v državah v razvoju po vsem svetu upravičujeta nadaljevanje ob primernem upoštevanju komplementarnega delovanja Skupnosti, skupne koristi gospodarskega sodelovanja z azijskimi in latinskoameriškimi državami v razvoju ter razvojne pomoči Skupnosti tem državam, širitve sodelovanja z drugimi državami ali sektorji v teh dveh regijah, povečanega financiranje teh politik in prizadevanja za zagotovitev njihovega boljšega prilagajanja nacionalnim in lokalnim potrebam v vsaki regiji;

ker je Evropski svet ob številnih priložnostih potrdil politično voljo Skupnosti, da okrepi sodelovanje z regijami po vsem svetu, kjer je stopnja razvoja še vedno neustrezna, in da to dela s povečanimi, usklajenimi ter večstranskimi prizadevanji Skupnosti in njenih držav članic;

ker je Evropski svet na srečanju v Luksemburgu 28. in 29. junija 1991 zaprosil Skupnost in njene države članice, da s politiko sodelovanja Skupnosti in z vključevanjem določb o človekovih pravicah v gospodarske sporazume in sporazume o sodelovanju s tretjimi državami aktivno spodbuja spoštovanje človekovih pravic in nediskriminatorno sodelovanje vseh posameznikov ali skupin v družbenem življenju, zlasti upoštevajoč vlogo žensk;

ker je Evropski parlament ob številnih priložnostih podrobno preučil to zadevo in pozval h krepitvi sodelovanja ter spreminjanju sedanje zakonodaje zaradi zagotovitve večje učinkovitosti in preglednosti pomoči;

ker je Svet 4. februarja 1991 sprejel dokončne sklepe o smernicah za sodelovanje z azijskimi in latinskoameriškimi državami v razvoju, zajemajoč zlasti prednostne naloge in sektorje, ki jih je treba obravnavati, ter zaželenost zvišanja sredstev, namenjenih tem državam in omogočanje indikativnega srednjeročnega načrtovanja v zvezi s tistimi sredstvi, ki naj se uporabijo;

ker sta Evropski parlament in Svet, medtem ko potrjujeta tradicionalna področja delovanja, identificirala nove prednostne naloge, zlasti v zvezi z okoljem, človeško razsežnostjo razvoja in potrebo po gospodarskem sodelovanju, ki so v skupnem interesu Skupnosti in njenih partnerskih državah;

ker je treba sprejeti določbo o financiranju pomoči iz te uredbe in druge pomoči azijskim in latinskoameriškim državam v razvoju;

ker je predviden potreben znesek za izvedbo pomoči iz obsega te uredbe ter druge pomoči azijskim in latinskoameriškim državam v razvoju v začetnem petletnem obdobju (1991-1995) v višini 2 750 milijonov ekujev;

([1]) UL C 119, 4.5.1991, str. 6 in UL C 284, 31.10.1991, str. 4.
([2]) UL C 267, 14.10.1991, str. 35.

ker je glede na sedanja pričakovanja potreben znesek za obdobje financiranja 1991-1992, ki znaša 1 069,8 milijonov ekujev;

ker je treba znesek, ki naj se uporabi za financiranje pomoči med obdobjem 1993 do 1995, vključiti v sedanji finančni okvir Skupnosti in ker bi morale biti azijske in latinskoameriške države v razvoju deležne enake prednosti v proračunu za 1993 do 1995, kakor so bile v obdobju 1991 do 1992;

ker je treba obseg pomoči Skupnosti za obdobje po letu 1995 določiti v skladu s sedaj veljavnimi postopki;

ker je treba določiti pravila, ki urejajo upravljanje finančne in tehnične pomoči azijskim in latinskoameriškim državam v razvoju ter sodelovanje z njimi;

ker je treba razveljaviti Uredbo Sveta (EGS) št. 442/81 z dne 17. februarja 1981 o finančni in tehnični pomoči nepridruženim državam v razvoju ([1]);

ker Pogodba za sprejem te uredbe ne predvideva posebnih pooblastil poleg tistih iz člena 235,

SPREJEL NASLEDNJO UREDBO:

*Člen 1*

Skupnost nadaljuje in razširja sodelovanje Skupnosti z azijskimi in latinskoameriškimi državami v razvoju, v nadaljnjem besedilu „ALA države v razvoju“, ki niso podpisnice Lome konvencije in ne uživajo ugodnosti politike Skupnosti glede sredozemskih tretjih držav. To sodelovanje, ki je dodatek k pomoči držav članic, vključuje finančno in tehnično razvojno pomoč in gospodarsko sodelovanje. Skupnost v zvezi s tem pripisuje največji pomen spodbujanju spoštovanja človekovih pravic, pomoči procesu demokratizacije, dobrega vladanja, varstvu okolja, liberalizaciji trgovine ter spodbujanju kulturne razsežnosti v okviru okrepljenega dialoga o političnih, gospodarskih in družbenih zadevah, ki se vodi v skupnem interesu.

*Člen 2*

Cilj politik Skupnosti glede razvoja in sodelovanja je človeški razvoj.

Zavedajoč se, da je spoštovanje in uresničevanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter demokratičnih načel predpogoj za resnični in trajni gospodarski in družbeni razvoj, Skupnost daje okrepljeno pomoč državam, ki se najbolj zavzemajo za ta načela, zlasti v zvezi s pozitivnimi pobudami za njihovo uresničitev.

Skupnost lahko v primeru trajnih kršitev temeljnih človekovih pravic in demokratičnih načel spremeni ali celo začasno prekine sodelovanje z zadevnimi državami z omejevanjem sodelovanja na aktivnosti, ki neposredno koristijo ogroženim skupinam prebivalstva.

*Člen 3*

Vse ALA države v razvoju so upravičene do finančne in tehnične pomoči ter do gospodarskega sodelovanja. Prejemniki pomoči in partnerji pri sodelovanju so lahko poleg držav in regij tudi decentralizirani organi, regionalne organizacije, javne agencije, lokalne in tradicionalne skupnosti, zasebni inštituti in nosilci dejavnosti, vključno z zadružnimi in nevladnimi organizacijami. Pri dodeljevanju pomoči po tej uredbi se upoštevajo potrebe in prednostne naloge vsake države in regije.

**Finančna in tehnična pomoč**

*Člen 4*

Finančna in tehnična pomoč je namenjena predvsem najrevnejšim skupinam prebivalstva ter najrevnejšim državam v dveh navedenih regijah, zato se izvajajo programi ali projekti v katerem koli sektorju, za katerega je verjetno, da bo pomoč Skupnosti imela pomembno vlogo. Ukrepi se izvajajo zlasti na področjih, na katerih je težko sprostiti domače gospodarske in človeške vire, ki pa imajo strateški pomen bodisi za razvoj zadevnih držav ali za celotno mednarodno skupnost.

*Člen 5*

Pri finančni in tehnični pomoči se prednost daje razvoju podeželja in zviševanju ravni varnosti preskrbe s hrano. Glede na to, lahko vključevanje pomoči v hrani v druge instrumente razvoja podeželja pomaga tej obliki pomoči pri izpolnjevanju njene posebne vloge in ciljev. Pomoč Skupnosti podeželju mora vključevati tudi ukrepe za spodbujanje zaposlovanja v manjših mestih, ki imajo pomembno vlogo na podeželju,. Nujno je treba upoštevati tudi izboljšanje gospodarskih, pravnih in družbenih razmer za delovanje zasebnega sektorja, vključujoč mala in srednja podjetja.

Dolgoročne prednostne naloge so varovanje okolja in naravnih virov ter trajnostni razvoj. 10 % ponderiranega povprečja potrebnih finančnih sredstev za pomoč za obdobje 1991 do 1995 se nameni za projekte, ki so naravnani posebno na varovanje okolja, zlasti tropskih gozdov.

Poleg tega se pri vseh dejavnostih upošteva varovanje okolja in naravnih virov.

([1]) UL L 48, 21.2.1981, str. 8.

Posebna pozornost mora biti posvečena borbi proti mamilom. Sodelovanje Skupnosti in ALA držav v razvoju za pospeševanje boja proti mamilom se okrepi na osnovi dialoga v širšem okviru gospodarskega razvoja držav proizvajalk in njihovega sodelovanja z Evropsko skupnostjo. To sodelovanje obsega ukrepe, ki vključujejo humanitarno in razvojno pomoč.

Človeška razsežnost razvoja je prisotna na vseh področjih delovanja, katerih cilj je ta oblika sodelovanja.

Kulturna razsežnost razvoja mora ostati trajni cilj vseh dejavnosti in programov, s katerimi je Skupnost povezana.

Pomoč je treba, med drugim, namenjati posebnim projektom za širitev demokracije, dobrega vladanja in človekovih pravic.

Poleg tega je treba poskrbeti za zagotovitev ne samo tega, da spremembe, ki nastanejo s projekti in programi, nimajo kakršnih koli škodljivih vplivov na položaj žensk, temveč ravno obratno, da se sprejemajo posebni ukrepi ali celo projekti za povečanje njihove udeležbe pri proizvodnih procesih in njihovih rezultatih ter pri družbenih dejavnostih in sprejemanju odločitev na enakopravni podlagi.

Posebno pozornost je treba nameniti tudi varstvu otrok.

Posebna pozornost je v okviru ukrepov, načrtovanih za izboljšanje njihovih življenjskih razmer posvečena etničnim manjšinam, ob spoštovanju njihove kulturne identitete.

Posebna pozornost se posveti demografskim vprašanjem, zlasti tistim v zvezi z rastjo prebivalstva.

Pomoč Skupnosti za razvojne projekte in programe mora upoštevati makroekonomske in sektorske probleme ter dajati prednost dejavnostim, ki vplivajo na strukturno zgradbo gospodarstva, razvoj sektorskih politik ter na razvoj institucij. Zaradi povečanja njihove učinkovitosti in zagotavljanja večje sinergije se je treba prizadevati za dialog in sodelovanje z zadevnimi mednarodnimi institucijami in dvostranskimi financerji.

Pomoč nacionalnim institucijam držav v razvoju, ki je namenjena krepitvi njihove sposobnosti za vodenje razvojnih politik in projektov, predstavlja področje delovanja, za katerega je verjetno, da bo prevzel strateško vlogo v razvojnem procesu.

Pomemben element v tem okviru je vzdrževanje dialoga med državami v razvoju in Skupnostjo.

Regionalno sodelovanje med državami v razvoju se obravnava kot prednostni sektor finančne in tehnične pomoči, zlasti na naslednjih področjih:

— sodelovanje v zvezi z okoljem,

— razvoj trgovine znotraj regij,

— krepitev regionalnih institucij,

— pomoč regionalnemu vključevanju in oblikovanju skupnih politik ter aktivnosti med državami v razvoju,

— regionalni stiki, zlasti glede standardov, omrežij in storitev, vključujoč telekomunikacije,

— raziskovanje,

— usposabljanje,

— razvoj podeželja in varnost preskrbe s hrano,

— sodelovanje na področju energije.

Del pomoči se lahko uporabi za sanacijo in obnovo po elementarnih nesrečah vseh vrst in za ukrepe za preprečevanje elementarnih nesreč.

*Člen 6*

Finančna in tehnična pomoč se razširi na sorazmerno razvitejše ALA države v razvoju, zlasti v naslednjih primerih in področjih:

— širitev demokracije in človekovih pravic,

— preprečevanje elementarnih nesreč in obnova neposredno za njimi,

— boj proti mamilom,

— varovanje okolja in naravni viri,

— krepitev institucij, zlasti javnih oblasti,

— pilotski projekti pomoči, zlasti revnim slojem prebivalstva in posebno v velikih urbanih naseljih,

— regionalno sodelovanje in vključevanje, zlasti upoštevajoč regionalne projekte sodelovanja in vključevanja, ki omogočajo razvoj partnerstva med revnimi in sorazmerno razvitimi državami.

**Gospodarsko sodelovanje**

*Člen 7*

Gospodarsko sodelovanje, ki se načrtuje zaradi skupnega interesa Skupnosti in njenih partnerskih držav, prispeva k razvoju ALA držav v razvoju v okviru pomoči, namenjeni krepitvi njihove institucionalne usposobljenosti zaradi ustvarjanja ugodnejših razmer za investicije in razvoj ter popolnega izkoriščanja možnosti, ki se odpirajo z rastjo mednarodne trgovine, vključujoč evropski enotni trg, in v okviru krepitve vloge podjetnikov, tehnologije ter strokovnega znanja in izkušenj vseh držav članic, zlasti v zasebnem sektorju ter v malih in srednje velikih podjetjih.

Gospodarsko sodelovanje je s podporo državam, ki si prizadevajo oblikovati makroekonomske in strukturne politike, odprte za trgovino in investicije, ter pospešujejo prenos tehnologije, zlasti z zaščito pravic intelektualne lastnine, usmerjeno zlasti k ustvarjanju zaupanja.

*Člen 8*

Gospodarsko sodelovanje obsega tri sektorje:

1. Splošno izboljšanje znanstvenih in tehnoloških možnosti ter gospodarskih, družbenih in kulturnih razmer, s projekti usposabljanja in prenosa strokovnega znanja ter izkušenj. Znanstveno in tehnološko sodelovanje, vključujoč sodelovanje na področju programov visoke tehnologije, ima lahko korist tudi od izvedbe večletnih okvirnih raziskovalnih programov ter od določb člena 130N Pogodbe. Gospodarsko sodelovanje je usmerjeno predvsem na izvršilne organe, gospodarske nosilce odločitev in inštruktorje ter obsega vsa gospodarska, tehnološka in znanstvena področja, zlasti energijo, industrijo in urbano ekologijo ter storitveno tehnologijo. Povezovati bi moralo inštitute in raziskovalna središča na obeh straneh ter upoštevati njihovo usposobljenost za hitro pridobivanje strokovnega znanja in izkušenj ter sodobne tehnologije, ki se potem lahko razširja v državah prejemnicah;

2. Izboljševanje institucionalne strukture, ki se mora izvajati skupaj s tesnejšim dialogom s partnerji zaradi ustvarjanja ugodnejših gospodarskih, zakonodajnih in družbenih razmer za razvoj;

3. Podpora podjetjem, na primer s krepitvijo trgovine, usposabljanjem in programi tehnične pomoči, z vzpostavljanjem stikov med podjetji ter s programi za spodbujanje sodelovanja med njimi.

Regionalno sodelovanje se mora obravnavati kot pomemben sektor gospodarskega sodelovanja, zlasti glede:

— sodelovanja v zvezi z industrijsko ekologijo,

— notranje regionalne trgovine,

— regionalnih institucij za gospodarsko vključevanje,

— regionalnih politik,

— komunikacije, vključujoč telekomunikacijo,

— raziskovanja in usposabljanja,

— sodelovanja na področju energije,

— industrijskega sodelovanja.

**Izvedbeni postopki**

*Člen 9*

Finančna in tehnična pomoč ter izdatki za gospodarsko sodelovanje se zagotovijo predvsem v obliki subvencij, ki se financirajo iz splošnega proračuna Evropskih skupnosti.

Kadar koli je to mogoče, se uvede okvirno petletno programiranje za vsak cilj, državo ali, če je to primerno, za vsako regijo.

Prizadevati si je treba za skupno financiranje z državami članicami ali drugimi donatorji v okviru boljšega sodelovanja. Ohraniti se mora narava pomoči Skupnosti.

*Člen 10*

1. Financiranje pomoči s strani Skupnosti iz člena 9 zajema začetno petletno obdobje (1991-1995).

2. Znesek financiranja s strani Skupnosti, predvideno potrebnega za izvedbo pomoči, je 2 750 milijonov ekujev, od katerih se 10 % nameni okolju, zlasti zaščiti tropskih gozdov. Znesek v višini 1 069,8 milijonov ekujev se nameni za obdobje 1991-1992 v skladu s predvidevanji glede financiranja za obdobje 1988-1992.

Za obdobje 1993-1995 se znesek vključi v finančni okvir Skupnosti, ki je v tem obdobju veljaven.

3. Organ za izvajanje proračuna določi proračunska sredstva, ki so na voljo vsako finančno leto, ob upoštevanju načel dobrega finančnega poslovodenja iz člena 2 finančne uredbe, ki se uporablja za splošni proračun Evropskih skupnosti.

4. Za naslednje obdobje, ki ga zajema ta uredba, se znesek pomoči določi v skladu s takrat veljavnimi postopki.

*Člen 11*

Finančna in tehnična pomoč lahko zajema vse stroške v tuji valuti ter stroške za izvedbo projektov in programov, vključujoč, kadar koli je to potrebno, integrirane programe in sektorske projekte.

Krijejo se lahko zlasti vzdrževalni in operativni stroški v zvezi z dejavnostmi gospodarskega sodelovanja, usposabljanjem in raziskovalnimi programi ter razvojnimi projekti in programi. Vendar se lahko ti stroški, razen za usposabljanje in raziskovalne programe, krijejo le v začetni fazi in v zneskih, ki se postopno zmanjšujejo.

Sistematično si je treba prizadevati za pridobitev prispevkov, zlasti v finančni obliki, od partnerjev (držav, lokalnih skupnosti, podjetij, posameznih prejemnikov) glede na njihove možnosti in naravo vsake dejavnosti.

Skupnost ne financira plačila davkov, carin in dajatev ter nakupov zemljišč.

Stroški raziskovanja in kratko- ter dolgoročnega zaposlovanja strokovnjakov, ki pomagajo prejemnikom in Komisiji pri oblikovanju splošnih politik, dejavnostih identificiranja in priprave ter pri njihovem spremljanju in vrednotenju, se običajno krijejo s sredstvi Skupnosti, bodisi skupaj s financiranjem posameznih dejavnosti ali ločeno.

*Člen 12*

1. Del finančne in tehnične pomoči ter gospodarskega sodelovanja je namenjen ukrepom v zvezi z izjemnimi okoliščinami, zlasti projekti za spodbuditev obnove po elementarnih nesrečah, in za nepredvidene prednostne naloge, zlasti v državah, v katerih razmere glede človekovih pravic ali druge politične razmere niso dopuščale dodelitev pomoči Skupnosti. Za ta namen se predvidi znesek v višini največ 15 %, ko organ za izvrševanje proračuna določa letna proračunska sredstva.

2. Vsak nerazporejeni znesek v višini 15 % deleža letnih proračunskih sredstev se sprosti 31. julija istega leta zaradi drugačne razporeditve.

*Člen 13*

Sodelovanje na javnih razpisih ter pri sklepanju nakupnih in drugih pogodb je pod enakimi pogoji omogočeno vsem fizičnim in pravnim osebam držav članic.

Ob upoštevanju finančne in tehnične pomoči se to sodelovanje običajno razširi na državo prejemnico ter se lahko v posameznih primerih razširi na druge države v razvoju.

V izjemnih primerih, ki so primerno utemeljeni, je izpolnitev posameznih sestavin dovoljena drugi državi porekla.

*Člen 14*

Projekti in programi pomoči, katerih financiranje Skupnosti preseže 1 milijon ekujev, in katere koli bistvene spremembe ter morebitne prekoračitve projektov in programov, ki presegajo 20 % v začetku odobrenega zneska, se sprejmejo po postopku iz člena 15(3).

Enak postopek se uporabi za sprejetje aktov, ki so potrebni za določitev:

— okvirnih večletnih smernic, ki se uporabljajo za glavne partnerske države,

— področij sodelovanja glede na temo ali sektor.

*Člen 15*

1. Finančno in tehnično pomoč ter gospodarsko sodelovanje upravlja Komisija.

2. Komisiji pomaga Odbor, sestavljen iz predstavnikov držav članic, ki mu predseduje predstavnik Komisije.

3. Predstavnik Komisije predloži odboru osnutek ukrepov, ki naj bi jih izvajali. Odbor predloži svoje mnenje o osnutku v roku, ki ga lahko določi predsednik glede na nujnost zadeve. Mnenje se sprejme z večino, določeno v členu 148(2) Pogodbe, ki je potrebna za sprejemanje ukrepov Sveta na predlog Komisije. Pri glasovanju v odboru se glasovi predstavnikov držav članic ponderirajo v skladu z navedenim členom. Predsednik ne glasuje.

Komisija sprejme načrtovane ukrepe, če so v skladu z mnenjem odbora.

Če načrtovani ukrepi niso v skladu z mnenjem odbora ali če ni podano nobeno mnenje, Komisija nemudoma predloži Svetu predlog ukrepov, ki jih je treba sprejeti. Svet odloča s kvalificirano večino.

Če po poteku enega meseca od dneva, ko mu je bil podan predlog, Svet ne poda mnenja, predlagane ukrepe sprejme Komisija.

4. Komisija redno, vsaj enkrat na leto, pošlje državam članicam vse informacije, ki jih ima na voljo, o sektorjih, projektih in dejavnostih, ki bi lahko dobili pomoč po tej uredbi.

5. Poleg tega se v tem odboru v okviru izmenjave informacij izvaja usklajevanje načrtov Skupnosti in dvostranskih načrtov, ki jih uresničujejo države članice.

*Člen 16*

Komisija za Evropski parlament in Svet pripravi letno poročilo o izvajanju te uredbe. V poročilu se navedejo rezultati izvajanja proračuna glede obveznosti in plačil ter predstavijo projekti in programi, ki so financirani med letom. Poročilo vsebuje, kolikor

je to mogoče, informacije o sredstvih, uporabljenih na nacionalni ravni med istim finančnim letom. Poročilo vsebuje tudi posebne, podrobne informacije (podjetja, nacionalnost itd.) o pogodbah, dodeljenih v zvezi z izvedbo projektov in programov.

Poleg tega Komisija ob koncu vsakega petletnega obdobja pripravi izčrpno poročilo, ki navaja rezultate rednega vrednotenja, opravljenega ne le zato, da pokaže, kako so projekti in programi izvedeni, temveč tudi zato, da priporoči ohranitev ali spremembo smernic za pomoč.

*Člen 17*

1. Uredba (EGS) št. 442/81 se razveljavi.

2. Vsako sklicevanje na razveljavljeno uredbo se šteje za sklicevanje na to uredbo.

*Člen 18*

Ta uredba začne veljati tretji dan po objavi v *Uradnem listu Evropskih skupnosti*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah

V Bruslju, 25. februarja 1992

*Za Svet*

*Predsednik*

Vitor MARTINS